

Директор на ДЕСО:.....
(проф. д-р Иван Дечев, дм)

МЕДИЦИНСКИ УНИВЕРСИТЕТ – ПЛОВДИВ
ДЕПАРТАМЕНТ ЗА ЕЗИКОВО И СПЕЦИАЛИЗИРАНО ОБУЧЕНИЕ
СЕКЦИЯ „БЪЛГАРСКИ ЕЗИК“

УЧЕБНА ПРОГРАМА
БЪЛГАРСКИ ЕЗИК ЗА ЧУЖДЕСТРАННИ СТУДЕНТИ,
ПОДГОТВИТЕЛЕН КУРС, БАКАЛАВРИ

Приета на Секционен съвет №1/11.09.2017 г.

Актуализиран тематичен план на Секционен съвет №1/11.09.2018 г.

ПРИЛОЖЕНИЕ №1

АКАДЕМИЧЕН СТАНДАРТ ЗА УЧЕБНА ДИСЦИПЛИНА

ХАРАКТЕРИСТИКА НА ДИСЦИПЛИНАТА БЪЛГАРСКИ ЕЗИК ЗА ЧУЖДЕСТРАННИ СТУДЕНТИ, ПОДГОТВИТЕЛЕН КУРС, БАКАЛАВРИ

1. Цел на обучението по дисциплината

- 1.1. Придобиване на знания и умения за пълноценно общуване на български език в сферата на всекидневния живот и личните контакти с носителите на езика (лична или семейна информация, пазаруване, местоживеене, работа и т.н; осъществяване на разговор в ежедневна ситуация за преживявания и събития от миналото, настоящето и др.)
- 1.2. Свободно използване на българския език за социални и професионални цели – изграждане и развиване на специфична комуникативна компетентност при академична реализация в медицинската теория и практика.
- 1.3. Усвояване на терминологичен минимум (термини, терминологични съчетания, медицинска професионална лексика) като средство за професионална комуникация и инструмент за ползване на специализирана литература.
- 1.4. Запознаване със стандартната структура на специализиран медицински текст, създаване на умения за извличане на информация от него и за устното и писменото му възстановяване.
- 1.5. Придобиване на основни познания за устройството на човешкия организъм по системи и органи.

2. Учебно съдържание на дисциплината

Ниво на обучение – В1 – В2

Темите и часовете на упражненията са посочени в *Приложение №2*

3. Предпоставки

4. Академични ресурси

Дисциплината се води от хабилитирани преподаватели, доктори по специалността и магистри с педагогическа правоспособност.

5. Материални ресурси

Оборудвани кабинети с аудио-визуална техника. Учебници и учебни помагала.

6. Семинарни упражнения

Обучението се провежда в стандартни. Включени са занятия за усвояване на нови знания, при които не се изисква предварителна подготовка на студента, занятия за

упражняване и затвърждаване на новите знания и занятия за обобщаване и преговор. Поставят се и самостоятелни индивидуални и групови задачи. Усвоените знания се проверяват с устни изпитвания и контролни работи.

7. Информационни ресурси. Основна литература. Сайтове

Осигуряват се учебници, помагала, презентации и работни материали за студентите.

Учебници

1. Хаджиева, Е. и колектив. Български език за чужденци. Общ курс. Университетско издателство „Св. Климент Охридски”, 2006 г.

Помагала

1. Хаджиева, Е. и колектив. Български език за чужденци. Общ курс. Работна тетрадка. Университетско издателство „Св. Климент Охридски”, 2006 г.
2. Тарашев, А. и колектив. Въвеждане в научния стил. Помагало по български език за чуждестранни студенти от медицински специалности. GoldPress, Пловдив, 2014 г.
3. Краевска, А., П. Къленикова. Сборник с текстове и упражнения за специализирано обучение на чуждестранни студенти от медицински колежи. Пловдив, 2003 г.
4. Дечев, Иван, Андония Куцарова, Антоанета Краевска, Мая Андонова. Български език за чужденци. Специализиран учебник за медици. Пловдив, 2017 г.
Материали на преподаватели от ДЕСО.
Други актуални учебници и помагала по избор на преподавателите.

8. Контролни работи

Провеждат се 5 контролни работи – 3 през първия и 2 през втория семестър. На студентите се предоставя своевременна информация и разяснения за критериите на оценяване и резултатите от контрола, което има за цел да подпомогне по-нататъшната им подготовка.

9. Самостоятелна подготовка и извънаудиторна работа на студента

Поставяне на индивидуални или групови задачи на студентите.
Провеждане на иновативни уроци извън учебните зали.

10. Сътрудничество между студенти и преподавателски екип

Студентите имат осигурени часове за консултации и осигурена обратна връзка с преподавателя. Има възможности за извънаудиторна заетост.

11. Стандарти за оценяване

Виж: *Приложение №2*.

12. Формиране на оценка

Финалната оценка е средноаритметична от оценките от първия и втория семестър.

Формиране на финалната оценка:

$$Q = 0,5 \times Q_1 + 0,5 \times Q_2$$

Q – финална оценка; Q₁ – семестриална оценка от първия семестър; Q₂ – семестриална оценка от втория семестър.

Семестриалната оценка включва оценка от текущ контрол, оценка от писмен семестриален изпит и оценка от устен семестриален изпит.

Формиране на семестриалната оценка:

$$Q_1 = 0,5 \times a_1 + 0,25 \times b_1 + 0,25 \times c_1$$

$$Q_2 = 0,5 \times a_2 + 0,25 \times b_2 + 0,25 \times c_2$$

a_1 – оценка от текущ контрол първи семестър; b_1 – оценка от писмен изпит първи семестър;

c_1 – оценка от устен изпит първи семестър.

a_2 – оценка от текущ контрол втори семестър; b_2 – оценка от писмен изпит втори семестър;

c_2 – оценка от устен изпит втори семестър.

Формиране на оценката от текущ контрол – средноаритметична от оценките от контролните работи и оценките от устните изпитвания през семестъра.

ПРИЛОЖЕНИЕ №2

ТЕМАТИЧЕН ПЛАН

БЪЛГАРСКИ ЕЗИК ЗА ЧУЖДЕСТРАННИ СТУДЕНТИ, ПОДГОТВИТЕЛЕН КУРС, БАКАЛАВРИ

ПЪРВИ СЕМЕСТЪР

1. Текст – 20 уч. часа

Структура на темата:

- представяне на азбуката
- представяне на диалога парадигма
- обяснение
- фонетична корекция
- трансформационна разработка
- ситуационна разработка

Граматика:

- азбука – произношение и графика
- сегашно време на “съм” – пълна
- лични местоимения – Им. п.

2. Текст – 15 уч. часа

Структура на темата:

- представяне
- обяснение народности
- интонация на съобщителни и кое, кои
въпросителни изречения – каква,
фонетична корекция
- трансформационна разработка близки лица
- ситуационна разработка

Граматика:

- сегашно време на глаголите *имам* и *нямам*
- съществителни имена за страни и
- въпросителни местоимения *кой, коя,*
въпросителни местоимения: *какъв,*
какво, какви; къде; как
- показателни местоимения за
и предмети

3. Текст – 17 уч. часа

Структура на темата:

- представяне ед. ч.
- обяснение

Граматика:

- род на съществителните имена в
- прилагателни имена в ед.ч.

- фонетична корекция отдалечени
- основни структури
- трансформационна разработка 10
- ситуационна разработка

4. Текст – 18 уч. часа

Структура на темата:

- представяне глаголи
- обяснение форми В. п.
- ритмика и интонация на съобщителни множествено число и повелителни изречения – форми фонетична корекция
- трансформационна разработка
- ситуационна разработка

5. Текст – 18 уч. часа

Структура на темата:

- представяне форми Д. п.
- обяснение
- интонационни и ритмо- акцентни число видове – фонетична корекция 100
- основни структури – глагола трансформационна разработка
- трансформация на микродиалог
- ситуационна разработка

6. Текст – 17 уч. часа

Структура на темата:

- представяне имена
- думи и изрази – обяснение имена
- фонетична корекция при имена от дългите думи и синтагми

- показателни местоимения за лица и предмети
- числителни бройни имена от 1 до

Граматика:

- повелителни форми на някои
- лични местоимения – кратки
- съществителни имена –
- съществителни имена – бройна

Граматика:

- лични местоимения – кратки
- съгласуване на прилагателни със съществителни имена по род и
- числителни бройни имена от 11 до
- бъдеще време и минало време на *съм*
- конструкции *искам да* и *трябва да*

Граматика:

- членуване на съществителните
- членуване на прилагателните
- образуване на съществителни числителни имена

- трансформация по род, число имена,
  - ситуационна разработка
- спр.

- форми на числителните редни
- означаващи римски цифри
- сегашно време на глаголите от I, II и III

7. Преговор на 1. и 2. тема – 4 уч. часа

8. Преговор на 3. и 4. тема – 4 уч. часа

9. Преговор на 5. и 6. тема – 5 уч. часа

10. Контролна работа №1 – 7 уч. часа

Подготовка за контролна работа №1 – 4 уч. часа

Контролна работа №1 – 3 уч. часа

- диктовка
- лексикално упражнение + членуване на числителни и прилагателни имена от м. р.
- упражнение за членуване на съществителни имена
- упражнение за употреба на кратки повелителни форми
- упражнение за бройна форма на съществителните имена
- упражнение за употреба на личните местоимения – В.п. и Д.п., кратки форми
- упражнение за употреба на сегашно, бъдеще и минало време на глагола *съм*

11. Текст – 18 уч. часа

Структура на темата:

- представяне
- обяснение
- правилно поставяне на ударение
- фонетична корекция на гласните А и Ъ
- трансформация по парадигматична ос
- ситуационна разработка по лице и Действие

Грамматика:

- бъдеще време на глаголите
- кратки форми на притежателните местоимения
- сравнителна и превъзходна степен на прилагателните имена
- вид и спрежение на някои глаголи
- вид на глагола (с модални глаголи)

12. Текст – 17 уч. часа

Структура на темата:

- представяне
- относителни
- нови думи и изрази – обяснение
- изпадане на гласните Е и Ъ
- основни структури
- винителните
- трансформация по парадигматична и синтагматична ос
- ситуационна разработка

Грамматика:

- образуване на
- прилагателни имена от съществителни
- безлична употреба на *може*
- пълни форми на
- и дателните лични местоимения
- числителни бройни имена от 100 нагоре

13. Текст – 17 уч. часа

Структура на темата:

- представяне
- нови думи и изрази – обяснение
- редувания на гласни и съгласни
- ятов преглас
- трансформационна разработка
- ситуационна разработка

14. Текст – 18 уч. часа

Структура на темата:

- представяне
- нови думи и изрази – обяснение
- подвижно ударение в различните словоформи
- обеззвучаване на беззвучни съгласни пред беззвучни съгласни
- трансформация чрез заместване
- ситуационна разработка (лице и число)

15. Преговор на 11. и 12. тема – 4 уч. часа

16. Преговор на 13. и 14. тема – 4 уч. часа

17. Контролна работа №2 – 7 уч. часа

Подготовка за контролна работа №2 – 4 уч. часа

Контролна работа №2 – 3 уч. часа

- диктовка
- упражнение за трансформация от сегашно в бъдеще време
- упражнение за употреба на глаголи от несвършен и свършен вид в сегашно и бъдеще време
- упражнение за употреба на възвратни форми
- упражнение за трансформация в повелително наклонение
- упражнение за образуване на прилагателни имена
- лексикално упражнение – антоними

18. Текст – 15 уч. часа

Структура на темата:

- представяне
- обяснение
- фонетични задачи
- трансформация чрез заместване на 4 и 5 компонента
- ситуационна разработка

Грамматика:

- несвършен и свършен вид на глагола с някои наречия
- възвратни глаголи в сегашно време
- възвратно-лични местоимения

Грамматика:

- обобщение на вид на глагола
- повелително наклонение – прости форми, образуване; положителни и отрицателни форми
- глаголи с неправилни форми за повелително наклонение
- възвратно-лични местоимения

Грамматика:

- въпросителни, неопределителни и отрицателни местоимения и наречия
- сложни повелителни конструкции
- минало свършено време на някои глаголи
- сложно съставно изречение с подчинено обстоятелствено изречение за цел и причина (за да, защото)

19. Текст – 15 уч. часа

Структура на темата:

- обяснение след представянето
- трансформация
- ситуационна разработка

Граматика:

- относителни местоимения
- минало свършено време – образуване и значение
- място на кратките дателни и винителни лични местоимения
- трансформация от пряка в непряка реч на съобщителни и въпросителни изречения с въпросителна дума

20. Текст – 17 уч. часа

Структура на темата:

- представяне
- обяснение
- трансформация на групи реплики
- ситуационна разработка
- тест

Граматика:

- безлични изречения с винителни и с дателни лични местоимения
- възвратни безлични конструкции
- удвояване на обекта в БЕ
- местоименни форми – пълна и кратка форма
- трансформация от пряка в непряка реч на въпросителни изречения с *ли*

21. Текст – 15 уч. часа

Структура на темата:

- представяне
- нови думи и изрази – обяснение
- трансформация
- ситуационна разработка

Граматика:

- притежателни местоимения – пълни и кратки форми
- въпросителни местоимения за притежание
- възвратни притежателни местоимения
- правила за употреба на кратките притежателни местоимения

22. Текст – 15 уч. часа

Структура:

- представяне
- нови думи и изрази – обяснение
- трансформация
- ситуационна разработка

Граматика:

- минало свършено време на глаголи от несвършен и свършен вид
- обобщителни местоимения
- сложно съставно изречение с подчинено допълнително изречение (*че, да*)

23. Преговор на 18. и 19. тема – 5 уч. часа

24. Преговор на 20., 21. и 22. тема – 9 уч. часа

25. Контролна работа № 3 – 7 уч. часа

Подготовка за контролна работа №3 – 4 уч. часа

Контролна работа №3 – 3 уч. часа

- диктовка
- упражнение за трансформация в минало свършено време
- упражнение за трансформация в непряка реч
- упражнение за описание
- лексикално упражнение за синоними – замяна на описателни изрази с една дума
- упражнение за употреба на местоимения

31. Обобщение – 11 уч. часа

- обобщение на видовете местоимения
- обобщение на изучените глаголни времена

32. Трансформационни упражнения – 11 уч. часа

- употреба на видовете местоимения
- употреба на изучените глаголни времена в устната и в писмената реч

33. Комуникация – 11 уч. часа

- ситуационни и комуникативни упражнения – за лични данни, възраст, облекло, здравословно състояние, обучение, работа и професии, свободно време, празници, пътуване, пазаруване и др.

34. Подготовка за семестриален изпит – 11 уч. часа

- диктовки
- тестове с въпроси, включващи изучените граматични категории
- текстове за четене с разбиране
- упражнения за трансформация в бъдеще време
- упражнения за трансформация в минало свършено време
- упражнения за трансформация в непряка реч
- упражнения за употреба на различни видове местоимения
- лексикални упражнения – синоними, антоними

ВТОРИ СЕМЕСТЪР

1. Текст – 14 уч. часа

Структура на темата:

- представяне
- нови думи и изрази – обяснение
- трансформация
- ситуационна разработка по лице и число чрез смяна на маршрути.

Граматика:

- глаголи за движение с предлози и наречия
- трансформация на повелителни изречения в непряка реч

2. Текст – 12 уч. часа

Структура на темата:

- представяне с обяснение
- трансформация

Граматика:

- минало свършено деятелно причастие
- минало неопределено време – образуване

- значение и употреба на минало неопределено време

3. Текст – 14 уч. часа

Структура на темата:

- представяне с обяснение
- трансформационна разработка

Граматика:

- минало неопределено време на възвратните глаголи
- сравнение на минало свършено с минало неопределено време
- безлични изречения в минало неопределено време
- трансформация от пряка реч в минало свършено време в непряка реч

4. Преговор на 1., 2. и 3. тема – 8 уч. часа

5. Контролна работа № 4 – 7 уч. часа

Подготовка за контролна работа №4 – 4 уч. часа

Контролна работа №4 – 3 уч. часа

- диктовка
- упражнение за трансформация в минало свършено време
- упражнение за трансформация в минало неопределено време
- упражнение за трансформация в непряка реч
- упражнение за употреба на притежателни местоимения
- упражнение за употреба на глаголи за движение с предлози и наречия

6. Текст – 11 уч. часа

Структура на темата:

- представяне
- нови думи и изрази – обяснение
- трансформация
- ситуационна разработка

Граматика:

- образуване на минало несвършено време
- сравнение на глаголните форми за минало несвършено време със сегашно и минало свършено време
- сегашно деятелно причастие

7. Текст – 13 уч. часа

Структура на темата:

- представяне
- нови думи и изрази – обяснение
- трансформация
- ситуационна разработка

Граматика:

- минало несвършено време на глаголи от свършен вид
- образуване на деепричастия
- лични форми на глагола *трябва*
- образуване на съществителни имена за лица с наставки

8. Текст – 13 уч. часа

Структура на темата:

- представяне

Граматика:

- преизказване на глаголното действие

- нови думи и изрази – обяснение
- трансформация
- ситуационна разработка

- видове наречия

9. Текст – 14 уч. часа

Структура на темата:

- представяне
- обяснение
- трансформация
- ситуационна разработка

Граматика:

- образуване на минало предварително време
- съпоставка на минало неопределено с минало предварително време
- образуване на съществителни имена

10. Текст – 12 уч. часа

Структура на темата:

- представяне
- нови думи и изрази – обяснение
- трансформация
- ситуационна разработка

Граматика:

- образуване на бъдеще време в миналото
- употреба на бъдеще време в миналото
- сложни съставни изречения с подчинени определителни изречения

11. Текст – 5 уч. часа

Структура на темата:

- представяне
- неопределено,
- обяснение
- време в
- трансформация
- ситуационна разработка

Граматика:

- преизказни форми на минало минало предварително и бъдеще миналото
- свидетелски и несвидетелски форми на минало неопределено и минало предвари- телно време
- случаи, в които съществителните имена не се членуват

12. Текст – 9 уч. часа

Структура на темата:

- представяне
- обяснение
- трансформация
- ситуационна разработка

Граматика:

- образуване на минали страдателни причастия
- страдателен залог с причастно-страдателни форми

13. Части на човешкото тяло – 8 уч. часа

Структура на темата:

- представяне
- форми

Граматика:

- страдателен залог с възвратни

- обяснение
страдателни и

- сравнение на причастно-
възвратно- страдателни
конструкции
- безлични форми на глаголите в
страдателен
залог

14. Преговор на б. – 13. тема – 10 уч. часа

15. Контролна работа №5 – 7 уч. часа

Подготовка за контролна работа №5 – 4 уч. часа

Контролна работа №5 – 3 уч. часа

- диктовка
- упражнение за трансформация в минало несвършено време
- упражнение за употреба на минало предварително време
- лексикални упражнения
- упражнение за употреба на минало страдателни причастия
- упражнение за трансформация в минал план
- описание по зададена

16. Устройство на човешкия организъм – 9 уч. часа

Структура на темата:

- представяне
определение
- обяснение на новите думи и изрази
- въвеждане в анатомичната терминология
- упражнения
- тест

Граматика:

- структури за изразяване на
- образуване на прилагателни имена
от
- съществителни имена
- образуване на отглаголни
съществителни
имена
- употреба на предлози

17. Текст – 10 уч. часа

Структура на темата:

- представяне
класификация
- обяснение на новите думи изрази
- анатомична терминология 1
разширение)
- работа върху семантично гнездо

Граматика:

- структури за изразяване на
- фонетични закони
- страдателен залог (преговор с

18. Текст – 4 уч. часа

Структура на темата:

- представяне
причинно-

Граматика:

- структури за изразяване на

- обяснение на новите думи и изрази
- план-конспект
- представки
- възстановяване на текст по план

- следствени връзки
- образуване на глаголи с
- словосъчетания

19. Текст – 4 уч. часа

Структура на темата:

- представяне
- характеристика
- обяснение на непознатите думи
- съществителни
- и изрази
- трансформация в минал план
- тест

Граматика:

- структури за изразяване на
- образуване на глаголи от
- имена
- словосъчетания

20. Текст – 10 уч. часа

Структура на темата:

- представяне
- обяснение на новите думи и изрази
- анатомична терминология 2

Граматика:

- структури в анатомичния текст –
- обобщение
- синонимни конструкции

21. Текст – 8 уч. часа

Структура на темата:

- представяне
- обяснение на новите думи и изрази
- съществителни
- писмено възстановяване на текст
- тест

Граматика:

- описание на клинична картина
- особено при членуването на
- и прилагателни имена

22. Текст – 14 уч. часа

Структура на темата:

- представяне
- обяснение на новите думи и изрази
- анатомичен
- анатомична терминология 3

Граматика:

- описание на анатомичен обект
- описание на функции на
- обект

23. Текст – 8 уч. часа

Структура на темата:

- представяне
- обяснение на новите думи и изрази
- писмено възстановяване на текст
- тест

Граматика:

- описание на причини за заболяване
- описание на предразполагащи към
- заболяване фактори

24. Текст – 14 уч. часа

Структура на темата:

Граматика:

- представяне
- обяснение на новите думи и изрази физиологичен
- анатомична терминология 4

- описание на физиологичен процес
- структури при описание на процес

25. Текст – 6 уч. часа

Структура на темата:

- представяне
- обяснение на новите думи и изрази
- писмено възстановяване на текст

Граматика:

- описание на протичане на
- описание на профилактика на
- описание на лечение на заболяване

- тест

26. Текст – 12 уч. часа

Структура на темата:

- представяне
- обяснение на новите думи и изрази
- анатомична терминология 5

Граматика:

- словообразователни модели
- употреба на съществителни имена
- в медицинския език

27. Трансформационни упражнения – 6 уч. часа

- преговор и обобщение на глаголната система
- трансформиране на текст в минал план

28. Текст – 12 уч. часа

Структура на темата:

- представяне
- обяснение на новите думи и изрази

Граматика:

- образуване на сложни думи
- употреба на прилагателни имена в

- анатомична терминология 6

медицинския език

29. Възстановяване на научен текст – 8 уч. часа

- извличане на основна информация от текст
- съставяне на план
- възстановяване на текст по план

28. Текст – 12 уч. часа

Структура на темата:

- представяне
- обяснение на новите думи и изрази
- анатомична терминология 6

Граматика:

- употреба на глаголи в
- употреба на причастия в

29. Трансформационни упражнения – 8 уч. часа

- трансформиране на текст в минал план
- извличане на основна информация от текст
- съставяне на план
- възстановяване на текст по план

30. Преговор и подготовка за семестриален изпит – 40 уч. часа

- преговор на изучените граматични категории
- тестове с въпроси, включващи изучените граматични категории
- тестове с въпроси от изучените теми по анатомия
- тестове с въпроси от изучените медицински текстове
- упражнения за трансформация в минал план
- възстановяване на медицински текстове

Забележка:

Чл. 53, т. 9 от Правилника за устройството и дейността на Медицинския университет – Пловдив гласи: *Преподавателите в МУ – Пловдив, заемащи академичните и неакадемичните длъжности, отговарят за - внедряването и използването на нови средства, методи и форми в учебната работа.*

ПРИЛОЖЕНИЕ №3

КРИТЕРИИ ЗА ОЦЕНЯВАНЕ ПО ДИСЦИПЛИНАТА „БЪЛГАРСКИ ЕЗИК“ – ПОДГОТВИТЕЛЕН КУРС, БАКАЛАВРИ

Отличен (6)

Усвоени ключови и допълнителни знания; умения за решаване на сложни задачи, изискващи самостоятелно мислене

- **СЛУШАНЕ**

Студентът може да разбира в подробности изказвания, когато се използва ясен език по познати теми, свързани с ежедневието, свободното време, следването и др. Може да следи основните моменти в дълга дискусия, протичаща в негово присъствие, при условие, че се говори на книжовен език с ясно произношение. Може да разбира съществените моменти в изказвания по непознати теми, когато се използва стандартен език. Може да схваща основното от специализирани медицински (стоматологични, фармацевтични) изказвания по познати теми, когато се говори бавно и отчетливо. Може да разбира непознатите думи с помощта на контекста, когато се говори по теми, свързани с областта и интересите му.

- **ЧЕТЕНЕ**

Студентът може да разбира в подробности текстове, написани на прост и ясен език и свързани с всекидневни дейности или с области от личен интерес. Може да разбира описания на събития, чувства и желания. Може да открива и разбира обща информация в писма и кратки официални документи. Може да открива в по-дълъг текст или в няколко кратки текста специфична информация, необходима за изпълнението на конкретна задача. Може да разбере съществените изводи в ясно написани аргументирани изложения. Може да открива темата и основните моменти в специализирани медицински (стоматологични, фармацевтични) текстове по познати теми. Може да отгатне значението на непознати думи с помощта на контекста и да разбере смисъла на изречението при условие, че темата му е позната.

- **ПИСАНЕ**

Студентът може да напише кратък свързан текст по теми от ежедневието, следването, професията и др., който да отразява самостоятелно мислене и изразява лично мнение. Използва ограничен брой термини, терминологични словосъчетания и специализирана лексика, за да възстанови писмено познат медицински (стоматологичен, фармацевтичен) текст. Правописът, пунктуацията и оформлението на текстовете са достатъчно точни, за да бъдат разбрани в повечето случаи.

- **ГОВОРЕНЕ:**

Студентът разполага с достатъчно лингвистичен ресурс, за да се изказва свободно по теми като семейство, развлечения, интереси, следване, пътуване и актуални събития.

Използва широк набор от езикови средства, за да описва в подробности обикновени случаи от ежедневието, лични преживявания, чувствата и реакциите си, неочаквани ситуации, случайни събития. Може да обоснове и разясни собствени мнения, планове и действия. Използва ограничен брой термини, терминологични словосъчетания и специализирана лексика, за да възстанови устно познат медицински (стоматологичен, фармацевтичен) текст. Като цяло владее много добре граматичните структури. Допуска единични граматични грешки, които не оказват влияние за разбиране на изказването. Произношението е ясно, разбираемо, макар понякога да се долавя чужд акцент и да се допускат незначителни грешки при произнасяне.

Много добър (5)

Усвоени ключови и допълнителни знания; умения за прилагане на наученото при сложни задачи.

- ***СЛУШАНЕ***

Студентът може да разбира по-голямата част от изказвания, когато се използва ясен език по познати теми, свързани с ежедневието, свободното време, следването и др. Може да следи основните моменти в дълга дискусия, протичаща в негово присъствие, при условие, че се говори на книжовен език с ясно произношение. Може да разбира някои от съществените моменти в изказвания по непознати теми, когато речта е относително бавна и ясна. Може да схваща основното от специализирани медицински (стоматологични, фармацевтични) изказвания по познати теми, когато се говори бавно и отчетливо. Може да разбира част от непознатите думи с помощта на контекста, когато се говори по теми, свързани с областта и интересите му.

- ***ЧЕТЕНЕ***

Студентът може да разбира по-голямата част текстове, написани на прост и ясен език и свързани с всекидневни дейности или с области от личен интерес, макар и да му убягват някои подробности. Може да разбира същественото в описания на събития, чувства и желания. Може да открива и разбира обща информация в писма и кратки официални документи, чийто формат познава. Може да открива в по-кратък текст специфична информация, необходима за изпълнението на конкретна задача. Може да разбере части от изводи в ясно написани аргументирани изложения. Може да открива темата и основните моменти в специализирани медицински (стоматологични, фармацевтични) текстове по познати теми. Може да отгатне значението на повечето непознати думи с помощта на контекста и да разбере смисъла на изречението при условие, че темата му е позната.

- ***ПИСАНЕ***

Студентът може да напише кратък свързан текст по теми от ежедневието, следването, професията и др., който да отразява самостоятелно мислене и изразява лично мнение. Използва ограничен брой термини, терминологични словосъчетания и специализирана лексика, за да възстанови писмено познат медицински (стоматологичен, фармацевтичен) текст, макар да изпуска някои съществени моменти. Може да възстанови основните идеи от непознат текст от областта на бъдещата специалност, като използва план-конспект. Правописът, пунктуацията и оформлението на текстовете са достатъчно точни, за да бъдат разбрани в повечето случаи, но все още допуска някои типични грешки.

- **ГОВОРЕНЕ**

Студентът е овладял в значителна степен общоупотребими езикови средства, за да се изказва, макар и не в подробности, по теми като семейство, развлечения, интереси, следване, пътуване и актуални събития. Използва предимно прости структури и готови фрази, за да описва обикновени случки от ежедневието, лични преживявания, чувствата и реакциите си, неочаквани ситуации, случайни събития. Използва ограничен брой термини, терминологични словосъчетания и специализирана лексика, за да възстанови устно познат медицински (стоматологичен, фармацевтичен) текст. Като цяло владее добре граматичните структури, но допуска типични граматични грешки, особено когато изказването е спонтанно. Произношението е ясно, разбираемо, но в част от използваните думи и изрази се долавя чужд акцент.

Добър (4)

Усвоени ключови и допълнителни знания за решаване на обичайни казуси и задачи.

- **СЛУШАНЕ**

Студентът разбира най-често употребяваните думи и изрази, свързани пряко с това, което го засяга (ежедневие, семейство, покупки, пътуване, места и др.), когато се говори бавно и ясно. Схваща малка част от основните моменти в изказване, когато се използва ясен и стандартен език.

Разбира само най-съществените моменти от специализирани медицински (стоматологични, фармацевтични) изказвания по изучавани теми, когато се говори бавно, отчетливо и с повтаряне на някои суми и изрази. Може да разбира единични непознатите думи с помощта на контекста, когато се говори по теми, свързани с областта и интересите му.

- **ЧЕТЕНЕ**

Студентът може да разбира кратки и прости текстове. Разбира частично съществените моменти в текстовете по познати теми. Може да схваща същественото в кратки обяви и съобщения. Може да открива част от предвидимата информация в работни текстове и да изпълнява някои от езиковите задачи към тях. Може да открива темата и някои от основните моменти в специализирани медицински (стоматологични, фармацевтични) текстове по изучени теми, но среща затруднения при разбирането на непознати текстове. Може да отгатне частично значението на непознати думи с помощта на контекста и да разбере смисъла на изречението при условие, че темата му е позната.

- **ПИСАНЕ**

Студентът може да пише кратък текст по теми от ежедневието, може да описва семейството си, условията на живот, къде е учил, както и сегашните си занимания. Може да описва кратко и просто събития и дейности, планове и предприети действия; минали действия и лични преживявания, но в повечето случаи се нуждае от предварителна подготовка. Разполага с достатъчно речников запас, но използва предимно кратки, често срещани изрази, запаметени фрази и елементарни модели. Може да пише със сравнителна „фонетична” (но не задължително правописна) точност. Допуска множество правописни и граматични грешки.

- **ГОВОРЕНЕ**

Студентът може да общува при изпълнението на лесни и обичайни задачи и да участва в разговор на познати теми. Може да отговаря на въпроси и да реагира на прости твърдения. Успява да следи изказването на събеседника си и да задава кратки прости въпроси, но обикновено рядко е способен да поддържа по-продължителен разговор. Може да обясни защо харесва или не харесва нещо. Може да използва набор от изречения и/или изрази, за да опише накратко семейството си, друг човек или ежедневието си. Използва елементарни модели на изречения, запаметени фрази и готови изрази по познати теми. В непознати теми често се получават сризове и недоразумения в комуникацията. Независимо от силния чужд акцент, произношението обикновено е достатъчно ясно, за да се разбере казаното, но понякога събеседникът може да помоли за повторение.

Среден (3)

Усвоени ключови знания и решения на прости задачи

- **СЛУШАНЕ:**

Студентът може да разбира отделни думи и прости често употребявани изрази, когато са произнесени бавно и отчетливо. Може да разбира елементарни указания, пряко насочени към него, когато речта е бавна и отчетлива. Затруднява се при възприемането на цялостно изказване, дори и да е произнесено бавно и старателно и да съдържа дълги паузи, които позволяват да се осмисли чутото.

- **ЧЕТЕНЕ:**

Студентът може да разбира най-общо смисъла на съвсем кратки информативни текстове или на прости описания, особено ако съдържат картини, които улесняват разбирането. Трудно се ориентира в непознат текст, може да различи само познати имена, отделни прости думи и изрази. Може да прочете малък по обем репетиран печатан текст. Затруднява се при четене на ръкописен текст.

- **ПИСАНЕ:**

Студентът може да преписва отделни думи, изрази и кратки печатни текстове. Трудно успява да напише цялостен съвсем кратък текст по позната тема, дори и с предварителна подготовка. Не владее правописните и пунктуационните норми на българския език, което затруднява разчитането на написания текст.

- **ГОВОРЕНЕ**

Студентът разполага с елементарен набор от запаметени прости думи и изрази, свързани с конкретни ситуации. С прости кратки изречения може да представя себе си и други хора, да опише мястото, където живее, и хората, които познава, като често прави много паузи и трудно намира подходящите думи. Може да води елементарен диалог, но успехът на общуването зависи изцяло от бавния ритъм на говорене с повторения, разяснения и поправки. Владее до известна степен няколко запаметени прости синтактични структури и граматични форми, но все още системно допуска елементарни граматични грешки. Произношението е неясно, трудно разбираемо от носители на езика, и то привикнали към специфичния говор на езиковата група на говорещия. Долавя се силен чужд акцент и се допускат съществени грешки при произнасяне особено на непознати думи.

Слаб (2)

Не отговаря на нито едно от изискванията по-горе.

- **СЛУШАНЕ**– не отговаря на нито едно от изискванията по-горе.
- **ЧЕТЕНЕ**– не отговаря на нито едно от изискванията по-горе.
- **ПИСАНЕ**– не отговаря на нито едно от изискванията по-горе.
- **ГОВОРЕНЕ**– не отговаря на нито едно от изискванията по-горе.